

Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola, Pápa „Zweiglein” program (módszertani modell)

A Munkácsy Mihály Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolában négyféle képzés működik: általános képzés, emelt szintű testnevelés- és matematika-oktatás és német nemzetiségi nyelvoktató program, mely az 1999/2000-es tanévben indult. Minden évfolyamon kettő vagy három párhuzamos osztályból egy osztály teljes tanulólétszámmal német nemzetiségi képzésben vesz részt.

Iskolánk tárgyi feltételei megfelelnek a modern kor követelményeinek. Az iskola épülete néhány évvel ezelőtt komoly felújításon esett át, aulával és tágas osztálytermekkel bővült. Egy TÁMOP-pályázat keretében eszközállományunk is jelentősen megújult, a felső tagozat valamennyi osztályterme interaktív táblával rendelkezik, mindenhol van internet elérhetőség.

A tárgyi feltételek mellett a személyi feltételek is adottak. A német nemzetiségi oktatásban részt vevő pedagógusok közül hárman német nemzetiségi tanítói, ketten pedig német nemzetiségi tanári végzettséggel is rendelkeznek. Mindannyian nagy hangsúlyt fektetünk módszertani kultúránk folyamatos megújítására és az egymással való együttműködésre.

Intézményünk 15 évvel ezelőtt az akkori pápai német nemzetiségi önkormányzat – mellyel azóta is jó kapcsolatot ápolunk és közös programjaink is vannak – kérésére indította el a német nemzetiségi nyelvoktató programot. A német nyelv oktatásán kívül vállaltuk, hogy tanulóinkat megismertetjük a német nemzetiség történelmével, kultúrájával és együtt ápoljuk a nemzetiség hagyományait. Az évek során kidolgoztunk egy projektet a német nemzetiségi hagyományok ápolásával kapcsolatban, mely hozzájárul a tanulók sokoldalú ismeret- és tapasztalatszerzéséhez, személyiségfejlődéséhez, identitástudatának alakulásához.

Ezt a projektet beillesztettük iskolánk pedagógiai programjába, az idegen nyelvi munkaközösség munkatervébe és a 7. osztályos nemzetiségi német tanmenetbe. Több éves szakmai fejlesztő munka előzte meg, míg programunk elérte jelenlegi formáját és most elérkeztünk ahhoz a ponthoz, amikor a programot már elég érettnak éreztük ahhoz, hogy a benne rejlő lehetőségeket, a kialakított módszereinket bemutassuk más iskoláknak is. A módszertani modellünk címét Claus Klotz „Zweiglein” című története ihlette.

„Zweiglein” programunkban a hasonló címet viselő, eddig már négy alkalommal sikeresen megrendezett projekt-hetünket kínáljuk módszertani modellként. Ehhez év elején kiválasztunk egy „Ágacska” (egy tanulót, lehetőség szerint a mindenkori 7.n osztályból) a magyarországi németek képzeletbeli fájáról. Megkeressük az „Ágát” (egy nagyszülőt vagy rokont), aki még beszéli a sváb nyelvet és szívesen eljön az iskolánkba mesélni az életéről és azon keresztül hozza közel tanulóinkhoz a német nemzetiség történelmét, kultúráját, hagyományait. Modellünk alkalmazásra vonatkozó területe ebből adódóan a német nemzetiségi nyelvoktatás, német nemzetiségi hon- és népismeret. Mivel a program részterülete a szülőkkel való kapcsolattartás fejlesztése, módjai, ezért programjaink előkészítésében a család segítségét már év elejétől kezdve igénybe vesszük, beszélgetünk, a beszélgetéseket rögzítjük, hogy azokat később a tanítás során fel tudjuk használni. A család részt vesz egyéb programjainkban is, mint pl.: sütés-főzés, barkácsolás, kirándulás.

Bemutató óráinkon arra törekszünk, hogy minél több olyan tanítási-tanulási stratégia legyen látható, melyek hatékonyak és eredményesebbé teszik pedagógiai munkánkat. Célunk, hogy a programunk iránt érdeklődő pedagógusokkal és iskolákkal munkakapcsolat alakuljon ki, és segítsük azokat az iskolákat, akik a program adaptációja mellett döntenek.

Módszertani modellünk adaptálásra szánt része a „Zweiglein” projekthét, ami minden évben májusban kerül megrendezésre. Ez a hét egy rendhagyó németórával kezdődik. Ekkor a 7.n osztályos tanulók interjút készítenek sváb vendégünkkel, az „Ágacska” hozzátartozójával, majd feldolgozzák a hallottakat (pl. életrajz, családfa). Ezek után ellátogatunk vendégünk szülőfalujába. Ezen a kiránduláson minden felső tagozatos osztály képviselteti magát. Fotókat készítünk és a képek segítségével a résztvevők saját osztálytársaiknak másnap németórán beszámolnak a látottakról, hallottakról, hogy az egész osztály közösen tudjon dolgozni a

gyűjtött anyagon. „Hagyományápolás másképp” címmel egy délután az iskola valamennyi német nemzetiségis tanulója számára öt állomáson, meghívott szakemberek, szülők, hozzátartozók segítségével, forgószínpadszerűen van lehetőségük a gyerekeknek sváb dalokat, tánclépéseket tanulni, sváb ételeket készíteni és kóstolni, barkácsolni és játszani. Egy másik teljes napon át pedig kékfestő mester segítségével ismerkedhetnek a kékfestéssel, mintázhatnak terítőt. A „Zweiglein” program keretén belül két pályázatot is hirdetünk: a fordítói pályázaton tanulóink egy – a környéken gyűjtött – sváb történetet fordíthatnak németről magyarra, a rajzpályázaton pedig ehhez a történethez készíthetnek illusztrációkat.

A program során készült anyagokból kiállítást készítünk, melynek megnyitóján a 7. n osztályosok számítógépes prezentáció segítségével mutatják be vendégeinknek a projekthéten tanultakat, tapasztaltakat. Ezen a megnyitón jutalmazzuk a fordítói és a rajzpályázat nyerteseit. A program zárásaként a számítógépes bemutatót a többi nemzetiségis osztályba is elvisszük és közkinccsé tesszük.

Programjainkkal elérjük, hogy tanulóik megtalálják az örömet a tanulásban. Egyúttal lehetőséget teremtünk arra, hogy önállóan tevékenykedjenek. Kedvelt és alkalmazott módszereink közé tartozik a projekt, a kooperatív tanulás, interaktivitás és a drámapedagógia alkalmazása.

Ezeknek a módszereknek az előkészítéséhez és megvalósításához sokkal több idő kell, mint a frontális tanításhoz. Meg kell szervezni a tanulást, át kell rendezni a termet, cédulákat kell vagdosni és még sorolhatnám. De a várt eredmény soha nem marad el. Nemcsak a tanulók, hanem mi tanárok is jól érezzük magunkat, mert kitaláltunk valamit, ami eredményesebbé teszi a munkánkat.